

JOAN F. MIRA

*“Envoltada de vels, com si fóra un munt de teles protegit per una ombrel·la, la meua àvia, al costat de la qual es poden veure uns xiquets (un d’ells ja gairebé un jove) vestits amb banyadors de mitja màniga, amb ratlles horitzontals (de color rosa?) i severament botonats per davant des del pubis fins a la base del coll...’
Era una altra civilització, certament”*

La civilització del cul

Rellegint per passar l’estona (no ho faig quasi mai) papers meus vells ja de molts anys, en trobe un del 1985, on diu que jo mateix, rellegint *Les hores* de Josep Pla, hi havia trobat una citació preciosa de Buffon: “*Les fesses, qui sont les parties les plus inférieures du tronc, n’appartiennent qu’à l’espèce humaine. Aucun des animaux quadrupèdes n’a de fesses.*” Aquells il·lustrats i enciclopedistes del XVIII, recordava, van fer descobriments ben notables, no és cap broma: de manera que la cosa més visible que *no* compartim amb la resta dels mamífers és el cul. El cul és privilegi exclusiu dels humans, marca distintiva de l’espècie. No el cervell ni les mans ni els ulls: el cul, i només el cul. S’explica, doncs, que el senyor Pla, escrivint el 1971, s’estranyara que un tal privilegi, durant segles i segles ignorat, fóra de sobte exhibit públicament i visiblement posat en evidència. Fora dels climes i dels pobles que, abans dels missioners, sempre el portaren a la fresca, és clar. És que anem cap a una *civilització del cul?*, es preguntava passablement horroritzat. A ell, li resultava, pel que diu, profundament desagradable que la moda marcara la forma de les anques, o que la gent —les dones— les ensenyen lliurement i profusa a la platja. A mi, però, escrivia jo, em sembla del tot perfecte, de primera: si tenim algun privilegi anatòmic, que ben sovint és agradable a la vista i encara més (ai!) a l’improbable tacte, per quina raó no l’hem d’exhibir i aprofitar? I tanmateix, com sol passar, la cosa no és tan simple. El cul és privilegi de l’espècie, sí, però més privilegi encara en les femelles que en els mascles, per raons, sembla, d’anatomia reproductiva. En tot cas, les anques femenines són (ai, ja hi tornem!) més redones, abundoses i plenes que les anques virils. I juraria que hi ha molts més homes (tots) atrets per un cul de dona que dones (algunes: cada vegada més, gràcies a Déu i a les revistes dites “femenines”) embadalides per un cul masculí. Qui sap si és per això que, ara mateix, quan les adolescents i les ja assaonades es posen brevíssims biquinis o banyadors, o robes transparents, que fan ben manifesta la felicitat generositat del seu darrere, els xicots i els senyors solen anar per la platja (gairebé tots, no tots) vestits amb amples saragüells fins als genolls. Coses així comentava jo fa més de quinze anys, i han canviat ben poc: més transparències, en tot cas, més expansió del model anomenat tanga, alguns detalls. La glòria del cul arribà per a residir permanentment entre nosaltres, o això pareix.

Quant a la *civilització del cul* que tant temia el senyor Pla, no té certament precedents a l’Europa occidental i cristiana: és cosa de l’últim terç del segle XX, un gran avanç, paral·lel a l’electrònica i a l’alta velocitat. Fa menys de cent anys, en la primera dècada del mateix segle, l’escena era més aviat la que amb prosa perfecta descriu Claude Simon en *Le tramway* (que aquests dies m’entretinc a traduir), deliciosa memòria d’una infantesa a Montpeller. A la platja, recorda, les senyores es reunien sota uns abrics o casetes de lona, “assegudes en poltrones plegables i vestides, si no amb roba de ciutat, almenys amb estrictes vestits d’estiu i permetent-se com a màxim, però sense llevar-se les mitges, d’anar calçades amb espartenyas —de la mateixa manera que mai no li hauria passat pel cap a la meua tia, tanmateix encara jove, posar-se un vestit de bany, encara que fóra ample, i una vella fotografia groc pàl·lid mostra, asseguda a la vora mateixa de l’aigua en una cadira plegable, amb barret al cap, envoltada de vels, com si fóra un munt de teles protegit per una ombrel·la, la meua àvia, al costat de la qual es poden veure uns xiquets (un d’ells ja gairebé un jove) vestits amb banyadors de mitja màniga, amb ratlles horitzontals (de color rosa?) i severament botonats per davant des del pubis fins a la base del coll...” Era una altra civilització, certament. El descobriment del cul era molt pròxim, com era pròxima la Primera Guerra Mundial, la revolució russa i el feixisme, però aquelles senyores no ho podien saber. Doncs, si rebentem la utopia imprescindible?